

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

No. 4.

Luni, 27. Ianuarie

1847.

А п т и - с к и а з л.

(Брмаре.)

Нѣмаї ачелла, кареле п'а четит историчі пічі веки пічі пої, поате съ ворвеаскъ дп тимпріле ачесте, — дела Траіанѣ пъпъ ла Азреліанѣ, ва ші маї дпкоаче, деспре скіаї саѣ склаві, склавіні. Дела Еродот — пѣскѣт дп апѣл 483 д. d. Xc., — кареле а скріе маї дптыѣ деспре локзріле ачесте, пъпъ дп а доаза жѣмътате а свтеї а 6 дѣпъ Xc. пѣ се гѣсеште дп исторіе пічі о зрмъ де словенї. Дп ачеастъ свтъ вїпѣ еї дптѣїа оаръ, пѣ свпгт пѣме де славі адекъ глоріошї, пічі свпгт пѣме де словї адекъ літерадї: чї склаві саѣ скіаї, — склавіні орї скіаїні, склавенї, склавенї. Дптѣїѣл скріїторѣ, каре ворвеште де еї дп свта ачеаста есте кълзгърѣл Іордан пѣмїт шї Іорнад. Ачеста скріе дѣпъ апѣл 552 d. Xc., пѣмїнд пе попѣлѣл дптрѣгѣ Vindї шї Vinidae шї адъзгѣнд, кѣ дѣпъ локзрї іаѣ пѣмїрї деосевїте, маї кѣ сеатъ де склавенї шї аптї. Ал доїлеа тот дпн свта ачеаста есте сенаторѣл Прокон, каре дп апѣл d. Xc. 562 чї пѣмеште склавенї орї склавенї; пе зрмъ тот де атѣчї, дела а. 594 есте Менандрѣ. Кѣмъ кѣ свпгт ачест пѣме шї пѣ свпгт алѣл се

факѣ еї кѣпоскѣдї дп свта а ба, доведеште шї пѣмеле ромѣнескѣ скіаї орї шкїаї. Дакъ латїнѣл шї грекѣл а зїс склаві, італїанѣл дѣпъ аналоѣїа лїмбеї салде зрма се зїкъ schiavi, іар пої дѣпъ аналоѣїа лїмбеї поастрѣ скіаї орї schiaї, прекѣм дпн латїнескѣл'clave, італїанѣл зїче chiave, іар пої кїае орї chiaе etc. (ch се четеште ка ла італїенї іар пѣ ка ла франчесї). Ашеа а шї зїсѣ еллѣ: кѣчї дп Ардеал, зпде се штїе кѣ аѣ фост вѣлгарї odinioаръ, ромѣнїї зїкѣ кѣ аѣ фост скіаї, саѣ пе ачеїа пе каре зпгзрїї шї сассїї чї пѣмескѣ вѣлгарї, ромѣнїї чї пѣмеск скіаї, прекѣм ла Чергѣѣ, дптр'о парте а Брашовѣлѣ, ла Бѣлгард etc. дп Ардеал; іар дп Цеара ромѣнеаскъ ла Кѣмпѣл-лзпгѣ etc. — Ачеста есте пѣмеле лор де пе атѣчї. Еѣ штїѣ кѣ фанатїчїї дїнтрѣ скіаї шї лїнчїї дїнтрѣ стрейнї вор съ дѣдѣкъ ачест пѣме дакъ пѣ дела слава ка съ-ї факъ глоріошї, чел пѣдїнѣ дела слово ка съ-ї факъ літерадї. Дп пѣмерѣл ачестор тѣрѣктоаре фїнде есте шї отѣл пострѣ! Дар съ аївѣ пѣдїнѣтїкѣ рѣвдаре съ пе аскѣлте. Маї дптыѣ есте де штїѣт, кѣ чел дптыѣ скріїтор каре-ї пѣмеште кѣ пѣмеле де склавіні, пѣрїнтеле Іордан, зїче деспре еї „ачестїї (скїаї) а ѣ

вълдїле шї пѣдѣрїле дн локѣ де четѣдї.“*) Еѣ ам крезѣт тотдеавна, къ фїингеле каре локѣскѣ дн пѣдѣрї шї дн вѣлдї, нѣ се потѣ нѣмї нїчї глорїоасе, нїчї лїтерате, — нїчї кїар аїчї пре пѣтѣнт, — вн адаос, пе каре вїетѣл скрїїторїѣ а сокотїт де кѣвїїндѣ а'л фаче, те. тѣндѣсе къ вом днпопѣла черѣл къ слава астор фѣптѣрї. — Нѣ се театѣ: къчї прекѣт вїне vede, монпхѣл Jordanѣ нѣ ле-а дат тїтѣле ачесте нїчї пе пѣтѣнт, пе кът сѣ фї гѣндїт де черѣ. — Апої нїчї кїар скрїїгорїї націоналї, анѣме Nestor, челлѣ маї векиѣ кронографѣ москалѣ, (а трѣїт ла капетѣл сѣтеї 11 шї днченѣт де а 12 d. Xc.) нѣї пѣмеште нїчї славі нїчї словї, чї тотдеавна вїне шї лїтера п, пре-кът: sloviene, slovenie, sloven, slovane, шї дн челле формате де аїчї: slovensk, sloveniane etc. Де внде се vede къ лїтера п пеапѣрат се цїне де рѣдѣчина ачестѣї пѣме, шї ашеа нїчї слава нїчї слово нѣ поате фї рѣдѣчина**). Ла тоате ачесте маї адавѣгѣ, къ пѣтмеле де скїаѣ орї сло-веанѣ пентрѣ тоатѣ семїндїа Bїndїлор (ачеста е челлѣ маї векиѣ пѣме їсторїк ал лор), есте пѣтмаї дн кърдї; їар еї дн де еї се пѣтмекѣ дѣпѣ локѣрї внї чехї, алдїї лехї, рѣшї, москалї, сѣрѣї, кровадї, вѣлгарї, шчл.

Дн сѣта а шеаса d. Xc. днтѣїа оарѣ се сковоарѣ семїндїа чеа таре а скїаї лор, орї словенїлор, орї маї вїне Bїndїлор, ла Дѣпѣре шї днчене днкѣрсѣреле салле челле фѣрїоце дн їмперїѣл вїзантїнѣ; пѣ-

пѣ ачї еї локѣїаѣ маї тѣлт дн вѣлдї шї пѣдѣрї, адекѣ ераѣ фоарте варбарї. Дар еѣ штїѣ къ пѣрїптеле Nestor, кът ам зїе челлѣ маї векиѣ кронографѣ москалѣ, пѣне сказѣл словенїлор ла Дѣпѣре шї прїп їлїрїк, — де внде адавѣгѣ тот еллѣ, къ ї-аѣ вѣтѣт шї ї-аѣ алѣпгат Волохїї песте Карпадї, ла Вїстѣла шї алте локѣрї, пе внде се афѣлѣ шї астѣзї. Кѣвїїнтеле лѣї сѣнт: „Дѣпѣче аѣ венїт волохїї ла словенїї дела Дѣпѣре шї с'аѣ ашезат днтре дѣншїї шї ї-аѣ тїрѣнт: словенїї аѣ ешїт — аѣ емїграт — шї с'аѣ ашезат ла Вїстѣла“ шчл. *) — Чїне сѣнт волохїї ачестїї? Ынїї аѣ сокотїт къ сѣнт кїар ромѣнїї, алдїї къ ар фї фост романїї, їар алдїї днтре карїї шї Шафарїк зїкѣ къ ар фї фост челдї. Schlözer, пе знеле локѣрї днделлеце їта-ліанї, пе алтеле ромѣнїї, шї песте тот ворѣште къ дндоїалѣ;**) їар днсѣш Nestor днделлеце пе ромѣнїї: пентрѣкъ маї ла валле***) ворѣнд де внѣрї, зїче къ еї аѣ кѣпрїнс цѣара, кареа а фост odїноарѣ а словенїлор, їар акѣт а волохїлор; прїп вртаре а ромѣнїлор — карїї аѣ алѣпгат пе словенї: къчї внѣрїї н'аѣ авѣт вѣтѣї къ челдїї, нїчї аѣ кѣпрїнс цѣрї дела еї, чї дела ромѣнї. — Дар нѣ есте локѣл а черчета акѣт чїне сѣнт ачеї волохї: пентрѣ дїсѣта де фацѣ ажѣпце къ шї Nestor, каре пѣне сказѣл словенїлор ла Дѣ-

*) „Volochoom bo naszedszim na Sloveny na Dunajskyja, i siedszim vnich, i nasiliajuszczim im: Slovenieshe ovi przisedsze. i sedosza na Vislie“ etc. Schlözer's Nestor, II. S. 66.

**) Idem, II. SS. 36, 57, 81 etc.

***) Idem, II. S. 112. Cf. Schafarik's „Slavische Alterthümer“ I. 227—229.

*) „Hi (Slavini) paludes sylvasque pro civitatibus habent.“ Jord. de orig. Got. C. 5.

**) Schlözer's Nestor II. S. 75.

пъре, спъне къ де аколо еї с'аѣ алъпат шї с'аѣ ашезат дъпъ Карпаці, пе внде ераѣ шї пе тїмърїле лѣї. Ва съ зїкъ кїар дъпъ Nestor, словенїї п'аѣ фост къ коло- нїїле romane дн Dacia. Іар отълѣї пострѣ ачесте къвїнте ар пѣтѣ аї траде пѣїанцінїї де пе окї, ка съ вазъ къ волохїї пѣ сѣнт пѣсторї, чї вн попъл каре а вѣтѣт тареа semїngїe а скїаїлор дела Дъпъре, шї дакъ ачест пѣме а днчепѣт а днсемна шї пѣ- сторѣ, ачеста вїне де аколо, къ дн свта 11 шї 12, ромѣнїї атѣт чеї дн Macedo- nїa кѣт шї чеї де прїн алпїї Dacieї се ок- кѣпѣ къ пѣсторїтѣл. *) — Ашеа с'а дн- тѣмплат къ ачест пѣме дн Кроатїа шї Славонїа, внде дъпъ че ромѣнїї кѣтрѣнїдї де скїаїї де аїчї шї-аѣ пердѣт лїмба, ре- мѣїнд днсъ дн релеѣеа лор ресѣрїтеанъ, пѣмеле де влах, каре днсемна odїnїоаръ шї аколо ромѣн, асѣзїї днсемнеазъ om de vїсерїка ресѣрїтѣлѣї. Ачесте сѣнт ал- ле казѣлѣї; іар пѣмеле де Ual, Wal, Val- lonї, Valanї**), Ulach, Vlach, Ulas, Olasz, Oláh, Vlasi, Valach, Voloch, сѣнт тот дн- тр'о рѣдѣчїнъ, къ каре маї днпѣїѣ дер- манїї аѣ пѣмїт пе тодї італїенїї, шї пе тодї челдїї орї галлїї чеї romanїдї. Дъпъ еї с'аѣ лѣат скїаїї, вгѣрїї шчл. Дар дакъ

скїаїї вор фї dat ачест пѣме афаръ де іта- лїенї шї челдїлор орї ва, есте днкъ сѣнт дндоїалъ. —

Маї ретѣне съ ворвїм чева шї де сармадї шї скїдї, къ каре се днвѣлѣїе о- тѣл пострѣ. Дела Erodot пѣнъ ла Bizan- tїнї, шї кїар де атѣчї днкоаче п'а пѣс- нїмене пе Carpatїa дн Dacia. Дн кон- тра шї прѣнчїлор, карїї аѣ лѣат дн тѣнъ врео картъ де алле лѣмеї веки, есте къ- носкѣт къ Ністрѣл а фост тотдеазна дес- пѣрдїторѣл Carpatїeї de Dacia. Есте а- девѣрат, къ внїї бїзантїнї, дн пѣштїїндъ аѣ фѣкѣт днвѣлѣїалъ къ пѣмеле де сар- мат шї скїт; дар пѣ къ пѣмеле де сармат шї дакъ. — Шї чеї веки аѣ фост dat пѣ- меле де скїтѣ ла тодї попѣлїї чеї пѣкъ- носкѣдї де аїчї. Іар асѣзїї се штїе, къ скїдїї пѣ сѣнт сармадї, нїчї словенї. Дар нїчї сармадїї пѣ сѣнт скїаї. А пѣмера історїчї веки, аї еспїка шї аї облї, ка съ деверїм зїса поасѣрѣ есте вн лѣкѣрѣ шї фоарте лѣнѣгѣ шї де прїсос аїчї; пої днсъ вом чїта доаѣ авторїтѣдї марї кїар дїнтре скїаї, пе акѣрора штїїндъ шї кредїндъ, отѣл пострѣ, ка вѣл че се кpede пе сїне скїаѣ, пегрешїт къ се поате rezїma. Ачестїї сѣнт: Лоренд Сѣровїдкї (Sur- wїecki), каре а рѣпосат дн Іанїе 1827, шї П. І. Шафарїк, маї пайнте професор ла Naїсад, акѣт бїбліотекар ла Прага. А- честїї сѣнт чеї маї чої шї марї історїчї аї скїаїлор. Дїнтре тодї історїчїї, кѣдї аѣ трактат днкѣрката матерїе де а класї- фїка пе попѣлїї Езропѣї ла семїндїїле лор, дъпъ а теа пѣрере нїменї пѣ есте ашеа де лѣмїнат ка Сѣровїдкї. Елѣѣ се vede, къ дн тоатъ вїїада п'а фѣкѣт алта, дѣкѣт а стѣдіат матерїа са; шї еѣ пѣ ме сїескѣ

*) Bezї кїар пе скїаѣл Шафарїк I. с. I. S. 377 дн nota 3 внде addѣче къпоскѣтеле къ- вїнте алле Anneї Komпeneї. —

**) Дн анопѣл 1253 кълѣторѣл Rubıquїs а тре- кѣт прїн Dacia, шї деспре деара, кареа дн- форма одатъ ачеа парте а Кѣманїеї, че се зїчеа Кѣmania де анпѣс, шї кареа есте о парте дн — дакъ пѣ тоатъ — Молдавіа, зїче къ де кѣтре дерманї се пѣмїеа деара вала- нїлор. Ачестїї валанї пѣ потѣ фї алдїї дѣкѣт ромѣнїї,

а зиче, къ еллѣ есте адевърѣтел дотродѣ-
кѣтор ал тинеримей словене дн исторія на-
ціопалъ. Ачест върват ловѣдат, кърѣѣа
нѣ і аѣ липсѣт пичі мѣжлоачеле, пичі стѣдѣл,
пичі капѣл де а афла адевърѣл, а венѣт
ла ресѣлатѣл: къ сармадіѣ пичі сѣнт, пичі
потѣ фѣ словенѣ; ба дѣкъ аратъ ачѣеа че
дн адевър ашеа есте, къ сармадіѣ одатъ
къ Атілла аѣ клѣпѣт дѣн исторіе, шѣ пѣмаѣ
дѣпъ че с'аѣ стѣнс еѣ, се івескѣ дн локѣ-
рѣле лор словенѣ.*) — Ал доілеа исторік
маре ла скіаѣ есте D. Шафарік, каре дн
картеа са читатъ маѣ дн сѣс се невоіе-
ште дѣкъ а скѣпа тѣкар не сармаді дѣн
гіареле лѣѣ Сѣзровѣдкѣ шѣ а'і фаче скіаѣ.**)
Дар дѣпъ 10 annѣ есе ла лѣміаѣ къ кѣм-
пѣнѣтоареа са карте дн 2 томѣрѣ „дѣспре
векѣтѣдѣле славѣче,“ дн каре есте къ то-
тѣл де алтѣ пѣрере. Така кѣвѣнтеле лѣѣ:
„Исторія векѣлор сармаді, дн прѣвѣндѣ къ-
тре векѣтѣдѣле словене де ачѣеа есте маѣ
вѣртос де маре дн семпѣтате, пѣптрѣкъ
грѣшѣта пѣрере къ попѣлѣѣ скіаѣ орѣ сло-
венѣ с'ар траѣе дѣн сармаді се лѣдѣште
маѣ мѣлт шѣ се днрѣдѣчѣнеазъ маѣ афѣнд
дѣкѣт орѣ каре алта, дѣкѣт спре а еѣ то-
талъ рѣстѣрпаре, се черѣ чѣлле маѣ вѣне
тѣмеѣрѣ дн доведѣреа неадевърѣлѣ еѣ.“
— Дѣпъ че тѣртѣрѣсѣште грѣшеала са де
маѣ пѣнтѣ, апоѣ адавѣгъ, къ къ атѣт маѣ
мѣлт се сѣмте акѣм датор а о дндрѣпта
шѣ а фѣрѣ шѣ не алдіѣ де рѣгѣрѣе. Ачѣеа-
ста о шѣ фаче.***)

*) Ачест фѣртос тратат исторік се кѣспѣнде
ла Шафарік „Abkunft der Slawen nach Lo-
renz Surowiecki.“ Ofen, 1828. Seite 15—54
прѣскѣртат.

**) Ibid. Seite 77 et 99.

***) Slawische Alterthümer I., S. 333—373.

Дѣпъ че скіаѣ нѣ ераѣ дн Дачіа дн
пѣнтѣ де сѣта а ба d. Xc. шѣ дѣпъ че пичѣ
сармадіѣ — карѣѣ днсѣ шѣ афѣрѣ де ачѣеа-
ста нѣ ераѣ дн Дачіа — п'аѣ нѣмѣк къ сло-
венѣѣ, іар скіѣдіѣ сѣнт де алтѣ вѣдѣ, де ал-
тѣ семѣндіе, асѣспра кѣрѣѣа де прѣсос есте
а не маѣ дн тѣнде: врѣеазъ къ тоате кѣтѣ
ле зиче авѣтѣтѣл ом, сѣнт фѣрѣ пичѣ вѣ
тѣмеѣѣ. — Дар поате къ ва днпрева: Чѣне
аѣ фост дачѣѣ? Ноѣ рѣспѣндѣм, къ ачѣлла
каре а дѣмлат къ исторіѣѣѣ векѣ шѣтѣе, къ
romani сѣнт дн пѣрере, къ дачѣѣ лор нѣ
сѣнт алдіѣ, дѣкѣт ачѣѣа, не карѣѣ скрѣѣторѣѣ
грѣчѣ і-аѣ пѣмѣт ѣѣѣ орѣ ѣѣтѣѣ; — іар не
ѣѣтѣ скрѣѣторѣѣ ѣѣѣ векѣ і-аѣ рѣдѣс ла се-
мѣндіа тракъ — чѣеа маѣ векѣе венѣтѣ дѣн-
тре семѣндіѣле іаѣѣѣѣ дѣн Асіа дн Е-
ропа: — прѣн вѣрмаре дѣпъ пѣререа ро-
манѣлор, фѣнд дачѣѣ ѣѣтѣѣ*), ар фѣ шѣ еѣ
де вѣдѣ трачѣ. Dione Cassiѣ есте сѣнгѣр,
каре се дндоѣште дѣспре ачѣеа.**) Еѣ
вѣл м'ам дндоѣт де мѣлт, шѣ рѣдѣк не
дачѣ ла семѣндіа чѣлтѣкъ, шѣ ам сѣгѣре до-
вѣзѣ дѣспре ачѣеа. Ба де мѣлте орѣ м'ам
сѣмдіѣт іспѣтѣт а вѣде, къ кѣар нѣмѣле де
Getae нѣ есте алчѣеа, дѣкѣт о прѣскѣр-
тѣтѣрѣ дѣн нѣмѣле Gelitae, каре іарѣ нѣ
есте дѣкѣт о скѣмѣѣчѣѣне дѣн Galatae.***)

*) Plin. Hist. Nat. L. IV. C. XXV. Dio Cass.
L. LXVII. in Domitiano e Xiphilino.

**) L. C. „Et si non ignorem eos (Dacos) a qui-
busdam graecis Getas esse dictos. Quod an
recte secusve fiat? nescio; illud quidem scio
Getas trans Haemum apud Danubium incole-
re.“ — l. c.

***) Басѣрпнѣ, карѣѣ аѣ дат ажѣторѣѣ лѣѣ Персеѣѣ
Macedoneanѣл контра романѣлор, се нѣмѣскѣѣ
де кѣтрѣ скрѣѣторѣѣ Галлѣ: Plutarch дн Павел
Emiliaѣ C. 9, 11, 13. Liv. XL, 57. Cf. XLIV
26. Justin XXXIV, 3. Diodor ѣѣ нѣмѣште
Galatae, Anniang Getae. Ва сѣ зѣкъ ла а,
чѣсѣа Galatae мѣ Getae сѣнт сѣнонѣме?

Дар ресълтателе стѣдѣлѣи меѣ ассѣпра істо-
ріеі Дачіеі се вор пѣвлѣка љн тѣмпѣл лор.
Акѣм ажжѣнце, къ скрііторіі чеі веки, пічі
аѣ пѣтерат пе дачі ла скіаі пічі іаѣ пѣ-
тѣт пѣтера. —

(Ва ѣрма.)

К а л е н д а р і ъ л.

(Љнкеіере.)

Љн епоха револѣдіеі франжезе, ла 24.
Ноетвріе 1793, љн ѣрмареа декретѣлѣі дат
де конвентѣл націонал, с'аѣ љнтродѣс пен-
трѣ репѣвлѣка франжезѣ ѣн календаріѣ поѣ.
Дѣпре ачеста анѣл се љнчепеа, ка ші ал
Іздеілор і ал вісерічеі, дела пѣптѣл екви-
нопціеі де тоатнѣ, кареа љн анѣл 1792
с'аѣ тѣмплат а фі ла 22. Септ. 9 оаре,
18 мінѣте, 30 секѣнде љнаіnte de атѣазѣ-
зі, зіоа љн каре с'аѣ фост словозіт чел љн-
тѣіѣ декрет ал репѣвлѣчеі франжезе. Дѣпѣ
ачест календаріѣ анѣл се компѣнеа дін 12
лѣпї, фіе-каре лѣпѣ къте де 30 зіле, ші
спре љндеплініреа зімелор анѣлѣі соларіѣ
се адѣоѣеа ла капѣтѣл ѣпѣі ан де рѣнд
ѣ зіле, ѣарѣ ал ѣпѣі вісект кареле венїа
ла ал патрѣме ан шесе, пѣміте зіле ком-
пліментаре (jour complémentaire). Періо-
дѣл де патрѣ анї ал вісектѣлѣі се денѣмі
франчіадѣ, прекѣм ера одініоарѣ ла гречї
олімпіаделе. Љн локѣл септемѣнілор се
љнпѣрѣді фіекаре лѣпѣ љн треі зечїмі, пѣ-
міте декаде, пентрѣ къ тоате мѣѣтрїле
ші пондерїме лор ера сістемарızате пе
калкѣлѣл зечїмал.

Нѣміріле зімелор, прекѣм ші а лѣне-
лор, ва кіар ші а періоаделор дін љнче-
пѣт с'аѣ дат аѣ дѣпре ордінѣл лор, љнче-

пѣнд къ ѣпѣл, доі ші чел: аѣ дѣпре пѣ-
теле вѣрѣваділор марї, а дівїнітѣділор къ-
рора се консекра і а серѣвѣрілор; аѣ дѣ-
пре а тѣмпѣрілор, ва кіар ші а віетѣділор
сеаѣ а фрѣптелор љнтрѣвзіте љн ачеле зіле
сеаѣ лѣпї прекѣм гречїі пѣтѣа ελα βιβολίων
вѣлѣтѣоареа червілор ла фестѣл Dianeі пе
лѣпа лѣі Феврваріе. Ανθεστηριών лѣпа фло-
рілор пе Мартіе, Θαρρηλιών April дела ва-
сѣл де лѣт љн кареле се пѣнеа флорїле
просфорате лѣі Аполон ші Dianeі ш. а.

Франгезіі свѣтѣлпѣрѣдірѣ лѣпеле лор
љн 4 періоаде, дѣпре челе патрѣ анотім-
пѣрі, ші дѣпре тѣмпетѣді ле ші пѣмірѣ.

a) Пре челе де тѣмпѣ, љнчепѣнд де-
ла 22. Септ. пѣпѣ ла 22. Дек., Vendimaire
(Окт., кълегрѣторіѣ де віі), Brumaire (Но-
емпрїе, лѣпа вѣрѣмеі), Frimaire (Декетвріе,
лѣпа фрїгѣлѣі).

b) Де ѣарѣл, дела 22. Дек. пѣпѣ ла
22. Мартіе: Nivose (Іанѣваріе, лѣпа нїнсо-
реі), Ventose (Феврваріе, лѣпа вѣлѣтѣрі-
лор), Pluviose (Мартіе, лѣпа плѣілор).

c) Де прїмѣварѣ дела 22. Мартіе пѣ-
пѣ ла 22. Іѣніе.

Germinal (Апрїліе, лѣпа колѣлѣлѣі),
Floreal (Маіѣ, лѣпа флорїлор) Prairial (Іѣ-
ніе, лѣпа пратѣлѣі сеаѣ а пѣшѣлѣі.)

d) Де варѣ дела 22. Іѣніе пѣпѣ ла 22.
Септемвріе.

Messidor (Іѣліе лѣпа сечерїшѣлѣі) Ther-
midor (Авгѣст лѣпа фервїнѣделеі).

Fructidor (Септемвріе лѣпа фрѣпте-
лор сеаѣ а поателор).

Зїлеле ѣнеі Dekade а лѣнеі се пѣтѣа:
1. Primidi (прїма-зі), 2. Duodi (доѣа-зі),
3. Tridi (трїа-зі), 4. Quartidi (патрѣ-зі),
5. Quintidi (чїнѣоа-зі), 6. Sextidi (шесеа-
зі), 7. Septidi (шептѣа-зі), 8. Octidi (онта-

zi), 9. Nonidi (ноза-зи), 10. Decadi (зечеа-зи). Кареа ера ши де репаос.

Апоі фіекъреі зиле а анълві дъдъсе пеме специал дъпре взелтеле ши продъктеле че се стръпце; де есемплъ, пе а 7-а а лві Vendimaire о пмеа Carotte торков.

Календарівл ачеста дн врмареа декретвлві дат де Наполеон ла 9. Септ. 1805 с'аџ късвіт ши с'аџ днтродъс еар чел Григоріан ка маі пайнте де револуціе.

Вредниче де щіџт сънт ши пвмірле че даџ ротънї лъелор сеаџ мензелор потрївїт къ тїмпърїле анълві. Ашеа пзмек:

1. Пе Мартіе, Мърдїшор сеаџ Цертъпарїџ (днколдїторїџ).

2. Пе Априліе, Прїерџ (дескїзъторїџ) сеаџ Флорарїџ (днфлорїторїџ).

3. Пе Маї, Фрџозарї сеаџ Прътарїџ (а ервърїтвлві).

4. Пе Ізніе, Чїрешел (а чїрешелор).

5. Пе Ізліе, Къпторїџ (а фервїнделеї).

6. Пе Август, Мъсъларїџ (а сечерїшвлві).

7. Пе Септемврие, Ръпчїџне сеаџ Вїнїчерїџ ши Вїндел (а вїндевлві).

8. Пе Октомврие, Брџмърел (а врџмеї мїчі).

9. Пе Ноемврие, Брџмарїџ сеаџ Проторарїџ (а врџмеї тарї ши протороачеї).

10. Пе Декемврие, Андреа *) сеаџ пеїос (а пїносреї).

*) Лъна ачеста, даръ маї кїар а лві Ноемврие, аџ пвміг'о ротънїї дїн векиџ ши Андреа, пентръ къ дн еа се сервеазъ фестъл сънтвлві апостол Андреї протоклїтъл (чел днтгїџ кїамаг). Дъпре історїа еклесїастїкъл, ачест апостол, врїмїнд сордъл че іаџ фост къзът аџ предїкат кредїнїствъл дн пърдїле Трачїеї, Дачїеї ши а Счїгїеї, ажънрїнд пънъ ла Кїев.

11. Пе Іанзарїе, Кърїндарїџ сеаџ Церарїџ (днченпътъл календеї сеаџ колїндеї анълві ши а цервлві.)

Ел аџ днфїндат епїскопатъл де Бізанціџ, а декъ патриархатъл де Константінополе, днкъ прекът патриархатъл Ромеї аре де днченпъторї ши патронї пре корїфеї апостолї. лор Петръ ши Павел, де асемене патриархатъл Константінополеї, прекът ши епїскопатърїле Трачїеї, Дачїеї, Счїгїеї, аџ де патрон пре протоклїтъл апостол Андреї. Дрент каре пзмеле лві дїнтръ 'нченпът серват дн вїсерїчїле Дачїеї, дако-ротънїї кредїнїї аџ ажънс а къноаде лъна ачеста маї дїстїнсъ дїн сервареа С, Андреїџ, пентръ каре іаџ зїс лъна лві Андре. Даръ тот одатъ дн сервртоареа С. Андреї аместекъ ротънїї ши сервртоареа Лъперкалїлор, датїнъ, каре се vede маї ла тоате серврторїле. Де знде се пôte фаче днкеере къ, ротънїї прїмїнд кредїнїствъл л'аџ аместекат дїнтръ 'нченпът къ паганїствъл, релїдїа лор пърїндеаскъ; ши ашеа дн серврторїле кредїне съвршеа рїтъл сеаџ рїндъеала фестелор пъгъне. Де ачееа ла С. Андреї знг ферещеле ши зшїле къ зетърїџ ши зшорїї къ знтъръ де къне сеаџ де лъп, днзвїцъръ каселе къ дїскъптече, леатъ парїї ши алтеле къ къзънт съ се апере де стрїгої ши лънї; ши, прекът дн епоха ідолатрїеї алерга пе дрзъмрї ши пїаде преодїї лъперканї голї, днчїншї песте коапсе пъмаї къ пеї де капре, де асемене дн лїпса лор алеаргъ ноптеа ла ротънїї фетеї деспоете, дн а кърора секс, ка маї девоте къръ челе релїгоасе, деа пъръре с'аџ пъстрат датїнїле ши мїстерїїле сзперстїгоасе, ретвїнд маї днделънр дн аскънс кредїнчїоасе пърїнтещїлор традицїї. Асемене фапърї сзперстїгоасе съвршеск ла анъл ноџ сеаџ сьн-възеїџ твїндзшї зрсігъ, ла вовотеазъ стрїгїнд кїралеїса, ла с. Тоадеп лъндъсе ши зїкънд: Тоадепе сьн-Тоадепе дъ плексїда фетелор ка коада епелор, ла жоаа таре. ла сьнт-цїоръе алергїнд пе розъ къ стрекъртоареа дн кап, ши ла алте зїле ши тїмпърї фак алтеле де асемене.

12. Пе Феврваріе, Фазр сеаѣ Фъзра-
ріѣ (адікѣ а фазрілор де фер, каріі прегъ-
теск фереле аратрѣлѣ, консекръндо лѣи Вѣл-
кан зінѣл інферѣлѣ ші ал фъзърріеі.

Ші ла ромъні се пѣстреазъ пѣміреа
зілелор анѣлѣ дѣпре лѣкръріле пѣтрате дн
еле, прекът: зіоа стързѣлѣ, зіоа черѣлѣ,
зіоа лѣпѣлѣ, зіоа врсѣлѣ, зіоа фокѣлѣ, зіоа
гріндінеі, зіоа врсндѣшеі. Еаръ зілеле се-
пѣтѣтѣнеі се пѣтеск пѣлѣ астѣзі дѣпре зініі
ла каріі се днкіна романіі, прекът:

1. Лѣні, а Діанеі, зіна вѣпѣторілор.

2. Марці, а лѣи Марс, зінѣл ресвоіѣлѣ;
пептрѣ ачеаста пѣ пѣрчед ла дрѣт Марца.

3. Меркърі, зіоа лѣи Меркъріѣ, зінѣл
негодѣлѣ ші а солілор, дн кареа фак маі
кѣ сеатѣ педіреа ші негодіацііле; ші пѣр-
чед ла дрѣт вѣкросіі.

4. Жоі, зіоа лѣи Жооа, зінѣл аерѣлѣ, а
ѣлдерілор ші а гріндінеі. Де ачеаа сер-
еазъ поѣж жоі дѣпѣ паціі дн оноареа зі-
пѣлѣ Жоіа ка съ пѣ детѣне ші съ пѣ дн-
гріндінезе.

5. Вінері, зіоа Вінереі, зіна лівертіна-
ціѣлѣ, а пѣнділор ші а фетеілор. Де ачеаа
фетеіле пѣ вор съ лѣкрезе спре Вінері.

6. Сатърні, зіоа тімпѣлѣ, пѣмітѣ астѣзі
дѣпре Евреі Сѣтѣвѣтѣ, а репаосѣлѣ.

7. Аполоні, зіоа лѣи Аполон, зінѣл сѣ-
рѣлѣ, пѣмітѣ астѣзі а днвіереі ші Дѣміні-
кѣ, ка зіоа Домпѣлѣ Ісѣс.

Бісеріка кредцінѣ днѣж аѣ консекрат
зілеле септѣтѣнеі сѣнділор, прекът:

1. Лѣнеа, Архангелілор.

2. Марца, сѣпѣлѣ Іоан продромѣл.

3. Меркѣреа, крѣчѣі.

4. Жооа, сѣнділор апостолі шісѣпѣлѣі
Неколаіѣ.

5. Вінереа, пѣскѣтоареі де Дѣмнезеі.

6. Сѣтѣвѣтѣ, торділор ші профеділор.

7. Дѣмініка днвіереі Домпѣлѣ Ісѣс.

Дн тоѣе календеле романілор, чеа маі
помпѣсъ ера а анѣлѣ поѣж, кѣнд се гратѣла
зніі пе алдіі ші кѣнд се кѣпта пе ла касе,
де ѣнде аѣ ремас ші ла поі дако-ромъніі
колінделе сеаѣ маі дрепт зіс календеле,
адекѣ вѣрріле спре анѣл поѣж ші спре па-
щереа тѣпѣтѣторіѣлѣ ла 25. Дек., спре а-
честе зіле вѣлѣнд пѣптеа пе ла касе дн-
чеп колінда кѣ врсѣтѣореле кѣвінте:

К о л и н д а.

Вѣ скѣлаці, скѣлаці воері,
Флоріле далѣе,
Че ѣфлоріці ка тері, ка пері;
Флоріле далѣе.

Кѣ вѣ віп коліндѣторі,
Флоріле далѣе.
Ноаптеа пе ла кѣтѣторі,
Флоріле далѣе.

Ші в' адѣк де анѣл поѣж,
Флоріле далѣе.
Прѣнк дн ресѣріт пѣскѣт,
Флоріле далѣе.

Каре есте днѣвѣскѣт,
Флоріле далѣе.
Дн алѣ скѣтѣк ка зн оѣ,
Флоріле далѣе.

Крещѣтѣі е орелат,
Флоріле далѣе.
Соаре-разе лѣмінат,
Флоріле далѣе.
Де о піатрѣ нестѣматѣ,
Флоріле далѣе.
Де пе фрсѣптеа ї коронатѣ,
Флоріле далѣе.

Днкорлате с'аѣ депѣс,
Флоріле далѣе.
Лѣпѣгъ тазр возрат,
Флоріле далѣе.

Че пре фата де ѣпѣрат,
Флоріле далѣе.
Де прѣсте тѣррі піаѣ адѣс,
Флоріле далѣе.

Вѣ скѣлаці, скѣлаці воері,
Флоріле далѣе,

Съ зрѣм и' зп Зеѣ пѣскѣт,
Флоріле далбе,
Че дп ом с'аѣ префѣкѣт,
Флоріле далбе.
Просфорѣндѣ тѣтѣрѣ,
Флоріле далбе.

Сѣс пре чер с'аѣ арѣтат,
Флоріле далбе.
Стеа коматъ стрѣлѣчѣтъ,
Флоріле далбе.
П' ел менѣнд де дпнѣрат
Флоріле далбе.
Лзтеа фѣйва ферѣчѣтъ,
Флоріле далбе.

Дптр'а лѣі mare domnie,
Флоріле далбе.
Лер де азр ва съ фѣе,
Флоріле далбе.
Віореле, лѣкрѣтѣоре,
Флоріле далбе.
Въ ашерпет ла пічѣоре,
Флоріле далбе.

Дп грѣдѣнъ, тѣртѣреле,
Флоріле далбе.
Дозъ кѣнтъ кѣ дѣрере,
Флоріле далбе.
Ла ферѣастъ рѣндѣтеле,
Флоріле далбе.
Чіріпѣндѣвъ кѣтѣ чере,
Флоріле далбе.

Ш' о порѣтѣвъ мѣнѣнатъ,
Флоріле далбе.
Кѣ о гѣшъ пѣрпѣратъ,
Флоріле далбе.
Де л' анѣс тереѣ свѣрѣнд,
Флоріле далбе.
Рамѣрѣ дозъ адѣкѣнд,
Флоріле далбе.

Din liveziile sperie,
Флоріле далбе.
Не ал вострѣ леѣт пат,
Флоріле далбе.
Дѣгѣнд кѣ вѣкрѣе,
Флоріле далбе.
Ла кѣѣтѣѣ с'аѣ лѣсат,
Флоріле далбе.

Еа въ зѣче съ трѣдѣ,
Флоріле далбе.
Дптрѣ тѣлѣдѣ анѣ ферѣчѣдѣ,
Флоріле далбе.
Прежѣм помѣѣ съ 'флорѣдѣ,
Флоріле далбе.
С' ажѣпѣдѣ съ 'тѣѣтрѣпѣдѣ,
Флоріле далбе.

Ші ка тоатпа доѣндатъ,
Флоріле далбе.
Съ въ фѣе 'ндѣстѣлатъ,
Флоріле далбе.
Каса, маса аврѣтѣе;
Флоріле далбе.
Бенеѣтѣ 'н семѣндѣ,
Флоріле далбе.

Ка ші істѣ колѣндѣторѣ,
Флоріле далбе.
Съ въ аѣѣ доѣторѣ,
Флоріле далбе.
Кѣт авѣрѣ пе пѣрѣдѣ,
Флоріле далбе.
Патронѣ, фѣѣторѣ ферѣпѣдѣ
Флоріле далбе.

Ші дп астѣ калѣндѣ, монѣмент а ве-
кімеѣ, пѣстрат прѣп традиѣе дп меморѣа по-
порѣлѣі ромѣнъ, се въд ідеѣле паганѣстѣлѣі
карактерѣзатѣ, маѣ въртѣс а містерѣілор мѣ-
тріачѣе, а ле кѣрѣра темплѣрѣ ші гроатѣ се
дескопер дп тѣлѣте лѣкѣрѣ а ле Дачѣеѣ.

Пѣнтрѣ атаре поезѣі антѣче, кареле пре-
кѣш монѣтеле де рѣѣпѣнъ сѣнт рапѣодѣте,
сѣѣрѣете ші сѣѣшѣете де гѣрѣле ігнѣран-
дѣеѣ, маѣ въртѣс а клѣсерѣлор, карѣі фѣгѣ-
реазъ ші ла поѣ дптре попор ка рапѣодѣ-
стѣі сѣаѣ аѣдѣстѣі омерѣчѣі, орѣ трѣѣадарѣі ме-
зѣѣлѣі, кѣ ла ѣі сѣнт колѣндеѣле, копѣкѣрѣі-
ле, орадѣіле веѣлор сѣрѣѣрѣі ромѣне, де
дорѣт ар фѣі ка съ се дпфѣѣдоѣшеѣе діаске-
ѣастѣчѣі ші крѣтѣчѣі адѣѣѣторѣі ші дпдрѣнтѣ-
торѣі аѣ зпѣор асѣел сѣѣле паѣіѣѣнале.

Г. Сѣхлѣскѣ.